

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/16399. számú

törvényjavaslat

**a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és
hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény módosításáról**

**Előadó: Juhász Ferenc
honvédelmi miniszter**

Budapest, 2005. június

2005. évi ... törvény

a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény módosításáról

1. §

A katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Hft.) preambulumának első mondata helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A katonai és a rendvédelmi felsőoktatási intézményekben folyó tevékenység célja – a magyar felsőoktatási rendszer részeként a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek sajátos életviszonyaihoz igazodó körülmények között – e szervek tisztii utánpótlásának, valamint a honvédelmet és a rendvédelmet érintő tevékeniséget végző szakembereknek a képzése.”

2. §

(1) A Hft. 1. §-a (1) bekezdésének c) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[Ezt a törvényt kell alkalmazni a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények (a továbbiakban együtt: intézmény)]

„c) nappali, levelező és távoktatási munkarendben felsőfokú szakképzésben, alapképzésben, mesterképzésben, doktori képzésben és szakirányú továbbképzésben részt vevő, magyar állampolgárságú hallgatóira (a továbbiakban együtt: hallgató).”

(2) A Hft. 1. §-a az alábbi (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) E törvény rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a katonai szakképzésben részt vevő tényleges állományú hallgatókra is.”

3. §

(1) A Hft. 2. §-ának a) és b) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„a) *fegyveres szerv*: a Magyar Honvédség (a továbbiakban: Honvédség), valamint a rendvédelmi szervek (a Határőrség, a rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a vám- és pénzügyőrség, a katasztrófavédelem, az önkormányzati tűzoltóság) és a nemzetbiztonsági szolgálatok,

b) *miniszter*: a katonai felsőoktatási intézmény vonatkozásában a honvédelmi miniszter, a rendvédelmi főiskola – Rendőrtiszti Főiskola – vonatkozásában a belügyminiszter,”

(2) A Hft. 2. §-ának e) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„e) *vezető*: a rektor (a továbbiakban: az intézmény vezetője), a dékán és helyetteseik, a gazdasági (fő)igazgató, a főtitkár, az oktatási és a tudományos kutatási szervezeti egység vezetője, a kollégiumi igazgató.”

4. §

A Hft. 4. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Az egyetemi és főiskolai tanári pályázatot a miniszter, az egyéb pályázatot az intézmény vezetője írja ki az e törvényben és az Ftv.-ben meghatározott feltételeknek megfelelően. A pályázatot a Honvédelmi Minisztérium, illetve a Belügyminisztérium hivatalos lapjában kell közzétenni.”

5. §

A Hft. 10/A. §-ának második mondata helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A vezetői pályázatot – a dékánhelyettes, az oktatási és a kutatási szervezeti egység vezetője és a kollégiumi igazgató kivételével – a miniszter, az egyéb pályázatot az intézmény vezetője írja ki az e törvényben és az Ftv.-ben meghatározott feltételeknek megfelelően. A pályázatot a Honvédelmi Minisztérium, illetve a Belügyminisztérium hivatalos lapjában kell közzétenni.”

6. §

A Hft. 12. §-ának (1) és (2) bekezdései helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„(1) A rektor helyetteseit, a dékánt a szenátus javaslata, valamint a főtitkárt, a gazdasági (fő)igazgatót e testület véleményezése alapján a belügyminiszter, illetőleg a honvédelmi miniszter határozott időre, legfeljebb 5 évi időtartamra bizza meg, illetve nevezi ki. A megbízás, illetve a kinevezés a szenátus véleményezése alapján további egy alkalommal meghosszabbítható.

(2) Rektorhelyettesi, dékáni megbízást egyetemi tanár, egyetemi docens, főiskolai tanár, dékánhelyettesi megbízást főiskolai docens is kaphat.”

7. §

A Hft. 15. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[Az Ftv. 27. § (1) bekezdése szerinti hallgató e törvény alkalmazása során]

„a) *ösztöndíjas hallgató*: ha a felvételt nyert nappali tagozatos személy a katonai felsőoktatási intézményben a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 80. § (1) bekezdésének d) pontja szerint a Honvédelmi Minisztériummal vagy a Határőrséggel kötött ösztöndíjszerződés alapján a Honvédség, illetve a Határőrség tényleges állományú tagjaként vagy a Rendvédelmi Főiskolán valamely fegyveres szervvel kötött ösztöndíjszerződés alapján végzi a tanulmányait,

b) *kettős jogállású hallgató*: ha az intézménybe felvett, a Hszt. vagy a Hjt. szerinti hivatásos vagy szerződéses állomány tagja államilag támogatott képzésben folytat tanulmányokat,”

8. §

A Hft. 16. §-a (1) bekezdésének a) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[A hallgatói jogviszony megszűnik]

„a) az adott tanévben a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzését követő első záróvizsga-időszak utolsó napján, a sikeres záróvizsgát tett és az előírt nyelvvizsga-

követelményt is teljesítő ösztöndíjas hallgatók esetén a felsőfokú végzettséget tanúsító oklevél kiállításának napján,”

9. §

A Hft. 22. §-a új (2) bekezdéssel egészül ki, a jelenleg meglévő számozatlan bekezdés jelölése (1) bekezdésre módosul:

„(2) Az ösztöndíjas hallgatót megillető kártérítési igény elbírálására a Hszt., illetve a Hjt., valamint e tárgykörben azok végrehajtására kiadott jogszabályok anyagi és eljárásjogi rendelkezései az irányadók azzal, hogy esetükben állományilletékes parancsnok az intézmény vezetője.”

10. §

A Hft. 23. §-ának (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) Az intézmény hallgatója a tanulmányi idő alatt a tanterv szerinti szakmai gyakorlatokon vesz részt.”

11. §

A Hft. 24. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) A katonai felsőoktatási intézmény ösztöndíjas hallgatója vállalja, hogy a tanulmányai befejezte után legalább a képzés időtartamáig a Honvédségnél vagy a Határőrségnél a végzettségének és képzettségének megfelelő beosztásban szolgálatot teljesít. A Honvédség, illetve a Határőrség a végzett hallgatóval ezen időtartamra a végzettségének és képzettségének megfelelő jogviszonyt létesít.”

12. §

A Hft. 25. §-a (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(3) A honvédtiszti alapképzésben részt vevő ösztöndíjas hallgató a beiratkozást követően egy félév időtartamban katonai alapfelkészítésen vesz részt, amelynek sikeres teljesítése a felsőfokú alapképzésben való részvétel feltétele. A katonai felsőoktatási intézmény ösztöndíjas hallgatója a 28. § c) pontja szerinti szolgálati feladat ellátására is igénybe vehető, az igénybevétel azonban nem veszélyeztetheti a tanulmányi feladatok elvégzését. A rendvédelmi felsőoktatási intézményben tanuló ösztöndíjas hallgató – az alapképzés, az ügyeleti szolgálatok és a szakmai gyakorlat időtartama, valamint a szükségállapot és rendkívüli állapot kivételével – szolgálati feladat ellátására nem vehető igénybe.”

13. §

A Hft. 26. §-a az alábbi (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az ösztöndíjas hallgató az oktatási intézményt csak az intézmény Szabályzatában foglaltak szerint, engedéllyel hagyhatja el.”

14. §

A Hft. 27. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„27. § A honvédtiszt-alapképzésben részt vevő ösztöndíjas hallgató a katonai alapfelkészítés során az alábbiak szerint esküt tesz:

»Esküszöm, hogy a Magyar Köztársaságot híven szolgálom, hűséges katonája leszek. A Magyar Köztársaság érdekeit, állampolgárainak jogait és szabadságát bátran, a törvények betartásával életem árán is megvédem.«”

15. §

A Hft. 28. §-ának felvezető szövegrésze helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A katonai felsőoktatási intézmény ösztöndíjas hallgatója a katonai alapfelkészítés és a szakmai gyakorlat során köteles:”

16. §

A Hft. 29. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„29. § A katonai felsőoktatási intézmény ösztöndíjas hallgatójának jogaira és kötelességeire a katonai alapfelkészítés és a szakmai gyakorlat ideje alatt az általa ellátott beosztásnak a Hjt. szerinti szabályai az irányadók azzal, hogy a hallgató fenyítési és elismerési jogkört nem gyakorolhat, illetményre és egyéb járandóságokra pedig e törvény szabályai alapján jogosult. Az ösztöndíjas hallgató a katonai alapfelkészítés időszakára is jogosult diákigazolvány igénylésére.”

17. §

(1) A Hft. 31. §-ának (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) Az ösztöndíjas hallgatói jogviszony megszűnik:

- a) a hallgatói jogviszony 16. § szerinti megszűnésével,
- b) az ösztöndíjszerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésével,
- c) az ösztöndíjszerződés hallgató által történő felbontásával, az erre vonatkozó nyilatkozat benyújtását követő 8. napon,
- d) a fegyveres szerv által az ösztöndíjas hallgató részére megküldött, az ösztöndíjszerződés egyoldalú felbontásáról szóló értesítés kézhezvételét követő 8. napon.”

(2) A Hft. 31. §-ának (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(3) A fegyveres szerv egyoldalúan akkor bonthatja fel az ösztöndíjszerződést, ha

- a) az Országgyűlés vagy a Kormány döntése alapján a fegyveres szerv állományát érintő létszámcsökkentést kell végrehajtani, vagy átszervezés miatt a hallgatót a képzettségének és végzettségének megfelelő kezdő beosztásba nem lehet helyezni, és a hallgatónak más intézménybe vagy az intézményen belül más szakra történő átirányítására nincs lehetőség, illetőleg ha az átirányítást a hallgató nem vállalta;
- b) a hallgató a szerződésben vállalt valamely kötelezettségét neki felróható okból nem teljesítette.”

(3) A Hft. 31. §-ának (4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(4) Ha az ösztöndíjas hallgatói jogviszony az (1) bekezdés b)–d) pontja alapján szűnt meg, a hallgató tanulmányait az intézményben polgári hallgatóként államilag támogatott képzésben folytathatja.”

18. §

A Hft. 33. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„**33. §** Ha a kettős jogállású hallgató szolgálati viszonya megszűnt, tanulmányait az intézményben polgári hallgatóként államilag támogatott képzésben folytathatja.”

19. §

(1) A Hft. IV. Fejezetének címe helyébe az alábbi cím lép:

„A KATONAI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYBEN FIZETENDŐ TÉRÍTÉSI DÍJAK ÉS A HALLGATÓ JUTTATÁSAI”

(2) A Hft. 35. §-a és az azt megelőző alcím helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A hallgató által fizetendő térítési díjak

35. § (1) A katonai felsőoktatási intézményben az Ftv. 125. §-át az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:

a) az ösztöndíjas hallgató az Ftv. 125. § (3) bekezdés a)–c) pontjára térítési díj fizetése nélkül jogosult,

b) a kettős jogállású hallgató az Ftv. 125. § (3) bekezdés a) pontjára térítési díj fizetése nélkül jogosult.

(2) A katonai felsőoktatási intézmény költségtérítéses képzésben részt vevő polgári hallgatója az Ftv. 125–126. §-a szerint költségtérítésre és térítési díj fizetésére kötelezett, amelynek mértékét a képzés jellegéhez és költségeihez igazodó módon az intézmény a Szabályzatában állapítja meg, és rendelkezik az e képzés során biztosított esetleges intézményi támogatásokról, a költségtérítés fizetése alóli mentességről és a fizetendő egyéb díjakról, térítésekről.

(3) A költségtérítéses képzés térítési összegeit a felvételi tájékoztatóban közzé kell tenni. A tanulmányok második és további éveiben a költségtérítés összege az állami felsőoktatási intézményekre vonatkozó szabályok szerint változhat, az összeget az intézményben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

(4) A félévre megállapított költségtérítést a beiratkozást megelőzően egy összegben vagy a hallgató kérésére – az intézményi Szabályzatban meghatározott módon – részletekben kell befizetni.

(5) A térítési díjból és a költségtérítésből befolyt összeget a katonai felsőoktatási intézmény jogosult felhasználni.”

20. §

A Hft. 37. §-a és az azt megelőző alcím helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A kettős jogállású és a polgári hallgató juttatásai

37. § (1) A katonai felsőoktatási intézmény kettős jogállású hallgatója a Hszt., vagy a Honvédséggel fennálló szolgálati viszony esetén a Hjt. szerint jogosult illetményre.

(2) A kettős jogállású hallgató térítésmentesen jogosult a kollégiumi elhelyezést igénybe venni.”

21. §

A Hft. új 37/A. §-sal egészül ki:

„37/A. § Az államilag támogatott nappali képzésben részt vevő polgári hallgató az állami felsőoktatási intézményekre vonatkozó szabályok szerint jogosult a katonai felsőoktatási intézménytől ösztöndíjra és egyéb támogatásokra.”

22. §

A Hft. az alábbi IV/A. (41/A–41/R. §) Fejezettel egészül ki:

„IV/A. FEJEZET

A KATONAI FELSZŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÖSZTÖNDÍJAS HALLGATÓI ÉS HOZZÁTARTOZÓIK JÁRANDÓSÁGAI, SZOCIÁLIS ÉRDEKEIK VÉDELME

Az ösztöndíjas hallgató illetménye és természetbeni juttatásai

41/A. § (1) A katonai felsőoktatási intézmény ösztöndíjas hallgatója (a továbbiakban, e fejezetben: ösztöndíjas hallgató) az intézménytől illetményre és ingyenes természetbeni ellátásra jogosult. Az ösztöndíjas hallgató illetménye a bírósági végrehajtási szabályok szempontjából ösztöndíjnak minősül.

(2) Az ösztöndíjas hallgató illetménye alapilletményből és a (3)–(5) bekezdés szerinti pótlékból áll. Az ösztöndíjas hallgatót az illetménye a tanulmányi időszakon kívül is megilleti. Az ösztöndíjas hallgató illetményjogosultságát naptári napokra kell meghatározni.

(3) Az ösztöndíjas hallgató az előző félévi tanulmányi eredménye alapján – a második szemesztertől kezdődően – tanulmányi pótléokra jogosult. A tanulmányi és vizsgaszabályzatban megfogalmazott követelményeknek megfelelő ösztöndíjas hallgató kiemelt összegű tanulmányi pótléokra jogosult.

(4) A képzési programban szereplő repülési feladatok végrehajtásáért az ösztöndíjas hallgató repülési, a tanulmányokkal együtt járó ejtőernyős ugrásokért pedig ejtőernyős ugrási pótléokra jogosult.

(5) Az alapilletmény és a pótlékok összege a köztisztviselői illetményalap és az e törvény mellékletében meghatározott érték szorzata.

(6) Az ösztöndíjas hallgató a külön jogszabályokban meghatározottak szerint térítésmentesen természetbeni ellátásként élelmezési és ruházati ellátásra, valamint elhelyezésre és tanszertámogatásra jogosult. Szolgálati kiküldetés esetén az ösztöndíjas hallgatót a hivatásos katonának a jogszabály szerint járó napidíj 50%-a illeti meg.

(7) Ha az ösztöndíjas hallgató a 25. § (4) bekezdése alapján külföldön teljesít szolgálatot, hazai illetményén felül – külön jogszabályban meghatározott – devizaellátmányra is jogosult.

A megváltozott munkaképességűek védelme

41/B. § (1) A tanulmányi kötelezettség teljesítésével összefüggő betegség vagy baleset miatt baleseti járadékban, illetve baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő ösztöndíjas hallgató munkába helyezésére és foglalkoztatására, valamint kedvezményeire a megváltozott munkaképességűek védelmére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) A megváltozott munkaképességűekre vonatkozó rendelkezések alkalmazásakor a szolgálati kötelek teljesítésével összefüggő balesetet és betegséget munkabalesetnek kell tekinteni. E rendelkezést a tanulmányokat közvetlenül megelőzően munkaviszonyban nem állók esetében is alkalmazni kell.

Az útiköltség megtérítése

41/C. § A felvételi részét képező alkalmasságvizsgálattal kapcsolatos útiköltséget, vasúton történő utazás esetén a MÁV II. osztályú menetjegy árát, vasúti közlekedés hiányában pedig az autóbusz menetdíját a hadkiegészítő parancsnokság téríti meg.

A családi segély

41/D. § (1) Családi segélyben kell részesíteni az ösztöndíjas hallgató munkaképtelen és eltartásra szoruló hozzátartozóját, ha őt a tanulmányai megkezdését megelőzően saját keresetéből, jövedelméből tartotta el, vagy tartási igénye a tanulmányok megkezdése után keletkezett, illetőleg az ösztöndíjas hallgatóval szemben fennálló tartási igényét bírósági határozat állapítja meg.

(2) A családi segélyre való jogosultság szempontjából hozzátartozó: az ösztöndíjas hallgató házastársa (élettársa), vérszerinti, örökbefogadott, mostoha- és nevelt gyermeke, szülője, örökbefogadó, mostoha- és nevelőszülője, nagyszülője, kiskorú vagy munkaképtelen testvére. Eltartott hozzátartozónak számít az ösztöndíjas hallgató házastársának szülője is, ha őt a hallgató a tanulmányok megkezdése előtt saját háztartásában tartotta el, továbbá a hallgató elvált házastársa, ha javára bírósági határozat tartásdíjat állapított meg.

(3) A családi segély szempontjából eltartottnak kell tekinteni az ösztöndíjas hallgatóval közös háztartásban élő hozzátartozókat, ha bármely forrásból származó összes jövedelmük az első jogosult esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100, a további jogosultak esetében pedig a 70–70%-át együttesen nem haladja meg. Több jogosult esetén az egy háztartásban élő jogosultak jövedelmét kell összeszámítani.

(4) A családi segély összege a (3) bekezdés szerint az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege alapján számított mérték és a jogosultak együttes jövedelmének a különbözete.

(5) Az egy ösztöndíjas hallgató után folyósított családi segély összege több hozzátartozó esetén sem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének négyszeresét.

(6) Az ösztöndíjas hallgatói jogviszony alatti megbetegedés vagy baleset miatt megszűnt jogviszonyú, táppénzpótló segélyben részesülő volt hallgató hozzátartozóinak a családi segélyt a betegség tartamára – legfeljebb azonban a hallgatói jogviszony megszűnésétől számított egy évig – tovább kell folyósítani.

Társadalombiztosítási és állami ellátások

41/E. § Az ösztöndíjas hallgatók egészségbiztosítási ellátására, baleseti ellátására, rokkantsági nyugdíjára és az ösztöndíjas hallgató jogán járó hozzátartozói nyugellátásra – az e törvényben foglalt eltérésekkel – a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól, valamint a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvényeket, illetőleg a végrehajtásukra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. Állami ellátásként az ösztöndíjas hallgatók táppénzpótló segélyre és családi pótlékra lehetnek jogosultak.

41/F. § Az ösztöndíjas hallgatói jogviszony ideje alatt, illetőleg azzal összefüggő baleset vagy betegség következtében a jogviszony megszűnését követően egy éven belül elhunyt ösztöndíjas hallgató eltemettetéséről – saját költségvetése terhére – a honvédelmi miniszter által meghatározottak szerint, a Honvédség gondoskodik.

A gyógyító ellátás

41/G. § (1) Az ösztöndíjas hallgató egészségügyi ellátását a tanulmányok alatti megbetegedés vagy baleset esetén a Honvédség egészségügyi szolgálata biztosítja. Ezen túl az

állami, illetve önkormányzati egészségügyi szolgáltatók az általános egészségügyi szabályok szerint vehetők igénybe.

(2) A gyógykezeléshez szükséges gyógyszer és gyógyászati segédeszköz-ellátás az ösztöndíjas hallgatói jogviszony alatti szolgálati eredetű megbetegedése vagy balesete miatt megszűnt jogviszonyú ösztöndíjas hallgatót az állapotának végleges kialakulásáig, illetőleg keresőképességének eléréséig térítésmentesen illeti meg.

(3) A tanulmányok folytatása alatt a térítésmentes gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás megilleti a családi segélyre jogosult hozzátartozóját is.

(4) Ha a tanulmányok alatti egészségügyi ellátást nem a Honvédség egészségügyi szolgálata keretében veszi igénybe az ösztöndíjas hallgató, akkor az egészségügyi szolgáltatásokra a társadalombiztosítási szabályok az irányadók.

A táppénz és a táppénzpótló segély

41/H. § (1) Táppénzre jogosult az az ösztöndíjas hallgató, aki a jogviszonya megszűnését követő 3 napon belül keresőképtelenné válik és biztosított.

(2) Az az ösztöndíjas hallgató, aki a jogviszonyának megszűnését követő 3 napon belül keresőképtelenné válik, de részére az (1) bekezdés alapján táppénz nem jár, egy hónapnál rövidebb ideig tartó keresőképtelenség esetén is táppénzpótló segélyre jogosult.

(3) A táppénzpótló segély összege a kifizetéskor érvényes teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló legkisebb havi munkabérének 70%-a.

(4) Az (1)–(3) bekezdés alapján járó ellátások időtartamát az újabb keresőképtelenség alapján járó ellátás időtartamába beszámítani nem lehet.

A baleseti ellátás

41/I. § (1) Az ösztöndíjas hallgató részére az e jogviszonyával összefüggésben bekövetkezett balesete vagy betegsége esetén – ha az a miniszteri rendeletben meghatározottak szerint szolgálati kötelemmel összefüggőnek minősül – baleseti ellátás jár.

(2) A balesetnek, betegségnek vagy halálnak a szolgálati kötelek teljesítésével való összefüggését – miniszteri rendeletben meghatározottak szerint – hivatalból kell vizsgálni.

(3) Baleseti ellátásként a sérültet baleseti táppénz, baleseti járadék vagy baleseti rokkantsági nyugdíj, hozzátartozóit pedig hozzátartozói baleseti nyugellátás illetheti meg.

(4) Ha a balesetből eredő egészségkárosodás várhatóan 15%-ot meghaladó munkaképesség-csökkenést idéz elő, az ösztöndíjas hallgatót az intézmény vezetője az illetékes katonai vagy belügyi alkalmasságvizsgáló bizottság (a továbbiakban: FÜV) elé utalja.

(5) Ha az ösztöndíjas hallgatót a szolgálati kötelemmel összefüggő balesete vagy betegsége miatt a hallgatói jogviszonya alatt nem állították FÜV elé, és jogviszonyának megszűnése után az e balesetéből vagy betegségéből eredően egészségi állapotában rosszabbodás, illetőleg baleseti ellátásra jogosító munkaképesség-csökkenés következik be – ha az ösztöndíjas hallgató vagy a vele közös háztartásban élő hozzátartozója kéri –, intézkedni kell az ösztöndíjas hallgatónak a FÜV elé állítása végett.

(6) A FÜV a balesetnek vagy a betegségnek a szolgálati kötelemmel való összefüggése kérdésében megindokolt véleményét nyilvánít.

A baleseti táppénz

41/J. § (1) Ha az ösztöndíjas hallgató a szolgálati kötelemmel összefüggő balesete miatt keresőképtelenné válik, a jogviszonyának megszűnését követő naptári naptól a keresőképtelensége megszűnéséig baleseti táppénzre jogosult.

(2) Aki ugyanarra az időre táppénzpótló segélyre és baleseti táppénzre is jogosult, annak a kedvezőbb ellátást kell folyósítani.

A baleseti járadék

41/K. § A baleseti járadék a jogosultat az ösztöndíjas hallgatói jogviszonya alatt is megilleti.

A baleseti rokkantsági nyugdíj

41/L. § (1) Baleseti rokkantsági nyugdíj jár annak, aki túlnyomóan a szolgálati kötelek teljesítésével összefüggő balesete következtében munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette.

(2) A baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosultat a szolgálati kötelek teljesítésének ideje alatt 4. fokozatú baleseti járadék illeti meg.

A hozzátartozói baleseti nyugellátás

41/M. § Az ösztöndíjas hallgató halála esetén hátramaradt hozzátartozói baleseti özvegyi nyugdíjra, árvaellátásra, illetve szülői nyugdíjra jogosultak, ha

a) a halál a szolgálati kötelekkel összefüggő baleset miatt következett be, vagy

b) az ösztöndíjas hallgató baleseti rokkantsági nyugdíjban részesült, vagy arra jogosult lett volna.

A hősi halott hozzátartozóinak ellátásai

41/N. § (1) Az ösztöndíjas hallgatói jogviszony ideje alatt elhunytat a honvédelmi miniszter hősi halottá nyilváníthatja, ha életét a szolgálati kötelezettség teljesítése során vagy azzal összefüggésben áldozta fel.

(2) A hősi halott özvegyének járó özvegyi nyugdíj annak a nyugdíjnak a 70%-a, amely a házastársat a II. rokkantsági csoportban járó baleseti rokkantsági nyugdíj címén megilleti, illetve megillette volna.

(3) A (2) bekezdés alapján baleseti özvegyi nyugdíjat az özvegynek akkor lehet megállapítani, ha a házastársával – annak haláláig – együtt élt.

41/O. § (1) A hősi halott árvájának az árvaellátást akkor is a 41/M. §-ban meghatározott özvegyi nyugdíj alapulvételével kell megállapítani, ha az özvegy nem kap nyugdíjat, vagy nem a 41/M. § szerint részesül özvegyi nyugdíjban.

(2) A hősi halott szülőjének járó szülői nyugdíj összege azonos annak az özvegyi nyugdíjnak az összegével, amely a hősi halott özvegyét megilleti, vagy megilletté.

(3) A hősi halott hozzátartozóinak járó baleseti nyugellátások együttes összege nem haladhatja meg annak az özvegyi nyugdíjnak a két és félszeresét, amely az együtt élő házastársát megilleti, illetőleg megilletté.

A rokkantsági nyugdíj

41/P. § (1) Rokkantsági nyugdíjra jogosult, akinek az ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát a katonai kötelekkel össze nem függő egészségi ok miatt szüntették meg, ha munkaképességét legkésőbb a jogviszony megszűnését követő 2 éven belül legalább 67%-ban elvesztette, és a rokkantsági nyugdíjhoz a kordedvezményes munkakörben dolgozókra előírt szolgálati időt megszerezte.

(2) Az (1) bekezdésben említett ok miatt megszűnt jogviszonyú ösztöndíjas hallgató 22 éves kora előtt szolgálati időre tekintet nélkül jogosult rokkantsági nyugdíjra.

A hozzátartozói nyugellátások

41/R. § (1) A hozzátartozói nyugellátás e törvény szerint akkor jár, ha:

a) az ösztöndíjas hallgató e jogviszonya alatt a szolgálati kötelemekkel össze nem függő ok miatt meghalt, vagy az ösztöndíjas hallgatót a szolgálati kötelemekkel össze nem függő egészségi ok miatt szerelték le, és az ezt követő 2 éven belül halt meg, és

b) az ösztöndíjas hallgató a 41/P. §-ban előírt szolgálati időt megszerezte, vagy 22 éves kora előtt halt meg.

(2) Ha az ösztöndíjas hallgató jogviszonyának a szolgálati kötelemekkel össze nem függő megbetegedés miatt történt megszűnése után táppénzben, illetőleg táppénzpótló segélyben részesült, a 41/P. §-ban említett 2 évet a segélyezés megszűnését követő naptól kell számítani.”

23. §

A Hft. 50. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„**50. §** (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben részletesen szabályozza a katonai oktatási intézmények tényleges katonai állományú hallgatói és hozzátartozóik járandóságaival és szociális érdekeinek védelmével kapcsolatos részletes jogosultsági és folyósítási szabályokat.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben szabályozza:

a) a tanszertámogatás mértékét, az ösztöndíjas hallgató ingyenes természetbeni ellátásának szabályait,

b) a térítés ellenében igénybe vehető ételmezési és ruházati ellátás körét és mértékét,

c) az illetményfolyósítás részletes szabályait,

d) a képzési költség visszatérítésének részletes szabályait.”

24. §

(1) A Hft. mellékletének I. (Havi alapilletmény) cím szerinti táblázata helyébe az alábbi táblázat lép:

”

<i>Szemeszter</i>	<i>Szorzószám</i>
<i>Katonai alapfelkészítés</i>	<i>0,25</i>
<i>I.</i>	<i>0,25</i>
<i>II.</i>	<i>0,26</i>
<i>III.</i>	<i>0,27</i>
<i>IV.</i>	<i>0,28</i>
<i>V.</i>	<i>0,29</i>
<i>VI.</i>	<i>0,30</i>
<i>VII.</i>	<i>0,31</i>
<i>VIII.</i>	<i>0,32</i>
<i>IX.</i>	<i>0,33</i>
<i>X.</i>	<i>0,34</i>

”

(2) A Hft. melléklete az alábbi új IV. címmel egészül ki:

„IV. Ejtőernyős ugrási pótlék

Ejtőernyős ugrási pótlék jár annak a hallgatónak, akinek az ejtőernyős ugrások végrehajtása tanulmányokkal együtt járó kötelezettsége. A pótlék mértéke ugrásonként az illetményalap 2–5%-a.”

25. §

(1) Ez a törvény 2005. szeptember 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg a Hft. 6. § (3) bekezdésében az „a Hszt. alapján” szövegrész, 11. § (1) bekezdésében az „, illetve a miniszterelnöknek az egyetemi és főiskolai tanárok közül a főiskolai főigazgató” szövegrész, 11. § (4) bekezdésében az „és a főiskolai főigazgató” szövegrész, valamint a Hft. 38. §-a, 39. §-a, 40. §-a és 41. §-a hatályát veszti.

(2) A hatálybalépéssel egyidejűleg a Hft. 5. § (1) és (3) bekezdésében az „a művelődési és közoktatási” szövegrész helyébe az „az oktatási” szövegrész, 30. §-ának (1) bekezdésében a „kiképzés” szó helyébe az „alapfelkészítés” szövegrész, 5. § (1) és (3) bekezdésében, 11. § (1) és (3) bekezdésében, valamint 12. § (3) bekezdésében az „intézményi tanács” szövegrész helyébe a „szénátus” kifejezés lép.

INDOKOLÁS

a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslathoz

Általános indokolás

A katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Hft.) 1996. szeptember 1-jén lépett hatályba és elfogadása óta több alkalommal módosult.

A Hft. tartalmi szempontból két törvényhez kapcsolódik meghatározó módon, a felsőoktatásról, illetve a honvédelemről szóló törvényhez. A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvényt felváltó új felsőoktatási törvény országgyűlési tárgyalása folyamatban van, a honvédelem vonatkozásában pedig az 1993. évi CX. törvényt kiváltotta a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (Hvt.), amely 2005. január 1-jén lépett hatályba.

Az új Hvt., valamint az új felsőoktatási törvény tervezete tartalmazza azokat a módosításokat, amelyek a Hft. szövegszerű utalásait érintik. Az időközi szabályozásokra tekintettel ugyanakkor szükségessé vált a Hft. olyan rendelkezéseinek korrekciója is, ahol a közvetlen törvényi hivatkozás helyett a más törvények által használt fogalmak megfelelő alkalmazására és beépítésére van szükség.

Ennek során a törvényjavaslat pontosítja a hallgatói, oktatói és vezetői kategóriákat, figyelemmel a tényleges katonai állományba tartozásra is, illetve a katonai felsőoktatás esetében új tartalmú szabályozásokra tesz javaslatot.

Ez utóbbi változtatás indoka kettős: a 2005–2006. tanévre szóló felsőoktatási tájékoztató már az új képzési rendszerhez igazodva utalt a katonai alapfelkészítő félévre, amelyért kreditpont nem jár ugyan, azonban a katonatiszti képzés nem nélkülözhető, gyakorlatilag a megszűnt sorkatonai felkészítést magasabb szinten kiváltó eleme.

A Hft.-ben meg kellett ugyanakkor jeleníteni a tényleges katonai állományba tartozó ösztöndíjas hallgatók szociális járandóságait, mivel azokat a korábbi hadköteles szabályokra utalással a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény végrehajtásáról szóló 178/1993. (XII. 27.) Korm. rendelet határozta meg, és e szabályozás háttérjoga 2005. január 1-jétől kikerült a jogrendszerből.

Ugyancsak a hadköteles katonákra vonatkozó szabályok hatályon kívül kerülése tette szükségessé a katonai szakképzésben részt vevő hallgatók jogállási keretszabályainak megteremtését, mivel a katonai felsőoktatási intézményben (Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem), valamint a középfokú katonai szakképzésben tanulmányokat folytatók a Hvt. 80. § (1) bekezdés d) és e) pontja alapján a tényleges katonai állományba tartoznak.

Részletes indokolás

Az 1. és 11. §-hoz

A szövegpontosító módosítások egyértelműsítik, hogy a tiszti képzettség megszerzését követően az ösztöndíjas hallgatók nem feltétlenül hivatásos állományba kerülnek. Megjelenik emellett a szerződéses tiszti állományba kerülés, vagy a polgári végzettséggel honvédelmi vagy rendvédelmi területen tevékenységet folytatók képzésének lehetősége is.

A 2. §-hoz

A Hft. 1. §-ának módosítása és kiegészítése a képzési típusok megjelenítését az új felsőoktatási törvényhez igazítja, illetve a törvény megfelelő alkalmazásának körébe vonja a katonai szakképzésben a Hvt. 80. §-a alapján tényleges állományú katonaként részt vevő hallgatókat is.

A 3. §-hoz

A javaslat a Hft. 2. §-a szerinti fogalommeghatározásokat pontosítja: megjeleníti a rendvédelmi szervek új fogalmát, beleértve az egységes katasztrófavédelmi szervezet szerepeltetését is, egyértelműsíti a Rendőrtiszti Főiskola elnevezését, valamint az új felsőoktatási törvénynek megfelelően pontosítja a felsőoktatási intézmények vezetőinek körét. Ennek során a főigazgatói szintű beosztások megszűnnek, megjelenik viszont a kollégiumi igazgatói beosztás.

A 4. és 5. §-hoz

A Hft. 4. és 10/A. §-ának módosítása a vezetői, valamint tanári pályázatok kiírásának rendjét, illetve a pályázat közzétételének helyét pontosítja.

A 6. §-hoz

A javaslat 3. §-ához kapcsolódva a Hft. 12. §-ának módosítása az új felsőoktatási törvény szerinti vezetői megbízások kinevezési szabályait, illetve az ilyen feladatokkal megbízható személyek körét pontosítja.

A 7. §-hoz

A javaslat a hallgatói kategóriák közül az ösztöndíjas hallgató, valamint a kettős jogállású hallgató fogalmát pontosítja. Az előbbi kiegészítése során egyértelművé válik, hogy a Magyar Honvédséggel ösztöndíjszerződést kötő személy tényleges katonai állományba kerül, illetve beépül a Hft.-be az új Hvt.-re utalás. A módosítás ezen túl lehetővé teszi, hogy a szerződéses állomány tagjai is a hivatásos állomány tagjaival azonos módon, kettős jogállású hallgatóként vegyenek részt a katonai vagy rendvédelmi képzésben.

A 8. §-hoz

A Hft. javaslat szerinti módosítása egyértelműsíti, hogy a hallgatói jogviszony megszűnésének privilegizált szabálya csak akkor kapcsolódik a felsőfokú végzettséget tanúsító oklevél kiállításának dátumához, ha a diploma kiadását a szükséges nyelvvizsga hiánya nem akadályozza.

A 9. §-hoz

A Hft. javasolt 22. § (2) bekezdése az ösztöndíjas hallgatók esetében utaló szabályként a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996 évi XLIII. törvényt, illetve a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak

jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvényt, mint privilegizált kártérítési szabályt rendeli alkalmazni, abban az esetben, ha az ösztöndíjas hallgató szenved a katonai vagy rendvédelmi felsőoktatási intézményben kárt.

A 10., 12. és 14–16. §-hoz

A javaslat e részei a katonatiszti felkészítés rendjébe a katonai alapfelkészítés céljára felhasznált, kreditpontszerzést nem biztosító, azonban a további képzésben való ösztöndíjas hallgatói részvétel feltételéül szolgáló képzési időszakot iktatják be.

Ezen időszakban a hallgató szolgálati feladatokra igénybe vehető, a törvényjavaslat szövege szerinti esküt tesz, illetve jogai a tantermi képzéstől eltérően alakulnak. Abban az esetben, ha az ösztöndíjas hallgató az ezen időszakra meghatározott katonai jellegű követelményeknek nem tesz eleget, szerződése felbonthatóvá válik, és a továbbiakban csak államilag támogatott képzésben, polgári hallgatóként vehet részt.

A 13. §-hoz

A Hft. 26. §-ának javasolt kiegészítése az ösztöndíjas hallgatók, mint tényleges állományú katonák intézményelhagyási szabályainak meghatározását, e szabadság korlátozását az intézményi Szabályzatba utalja.

A 17–18. §-hoz

A Hft. 31. §-ának javasolt módosítása teszi lehetővé az ösztöndíjas hallgatói szerződés egyoldalú felbontását, ha a szerződésben foglalt valamely lényeges elvárást a hallgató nem teljesíti. Az ösztöndíjas jogviszony megszűnése ugyanakkor nem eredményezi automatikusan a hallgatói státusz megszűnését is, mivel a további tanulmányokra polgári hallgatóként, államilag támogatott képzésben van lehetőség. Ugyanígy folytathatja tanulmányait a volt kettős jogállású hallgató is, ha hivatásos vagy szerződéses jogviszonya megszűnt.

A 19–21. §-hoz

A katonai felsőoktatási intézmények hallgatóira vonatkozó juttatásokat és térítési díjakat meghatározó fejezet módosítása az új felsőoktatási törvényben részletezett térítési díjak, illetve költségtérítéshez kötött ellátások részletezése miatt vált szükségessé. A fejezet a térítési díjak körében preferálja az ösztöndíjas hallgatókat, mivel az ösztöndíjként számukra biztosított illetmény mértéke jelentősen kisebb, mint az ugyancsak tényleges állományba tartozó kettős jogállású hallgatók illetménye. Egyes természetbeni ellátásokra ugyanakkor a kettős jogállású hallgatók is térítési díj fizetése nélkül jogosultak. Az államilag támogatott képzésben polgári hallgatóként résztvevők esetében a felsőoktatási törvény általános térítésszabályai az irányadóak.

A 22. §-hoz

A Hft. katonai felsőoktatási intézmények ösztöndíjas hallgatóira vonatkozó IV/A. Fejezetének megalkotását a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény VII. fejezetének, valamint végrehajtási rendeletének hatályon kívül helyezése tette szükségessé. A korábbi szabályozási rendszerben – a kormányrendelet utaló szabálya szerint – a hallgatók is a hadkötelesek szociális ellátásaira voltak néhány kivételtől eltekintve jogosultak.

A javaslat szerint a katonai felsőoktatási intézmény valamennyi ösztöndíjas hallgatója, beleértve az itt tanulmányokat folytató leendő határőröket is, a felülvizsgált körbe tartozó sajátos járandóságokra és szociális ellátásokra jogosult.

Ennek körében a javaslat meghatározza az ösztöndíjas hallgatók részére folyósítandó illetményt és részelemeit, védelmet biztosít a megváltozott munkaképességük részére,

térítéseket és – az egészségbiztosítási valamint társadalombiztosítási nyugdíjszabályokhoz kapcsolódva – szociális ellátásokat határoz meg. A szabályozás célja, hogy a képzés gyakorlati időszakában veszélyes körülmények között szolgálatot teljesítő hallgatók ne kerüljenek a velük együtt tevékenykedő hivatásos vagy szerződéses állományhoz képest hátrányosabb helyzetbe.

Az ellátások közül kiemelendő a családi segély, amelynek a javaslatban található jogosultsági és mértékrendelkezéseit a kapcsolódó végrehajtási kormányrendelet részletezi. A javaslat – ezen túl – az ösztöndíjas hallgatók egészségbiztosítási, baleseti ellátásait, valamint a hallgató jogán biztosított hozzátartozói ellátásokat részletezi, háttérjogként a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvényeket és végrehajtási jogszabályait alkalmazva.

A 23. §-hoz

A törvényjavaslat kormányrendeleti felhatalmazást ad a katonai oktatási intézmények tényleges állományú hallgatói vonatkozásában a IV/A. Fejezetben meghatározott szociális érdekvédelmi szabályok részletezésében. A felhatalmazás szabályozási körébe tehát a katonai felsőoktatási intézmények hallgatói mellett a szakképzésben résztvevők is beletartoznak.

A 24. §-hoz

A Hft. mellékletének módosítása az ösztöndíjas hallgatók illetményének kiszámítási rendjébe beépíti a katonai alapfelkészítés időszakát, illetve a korábban tanévenként meghatározott mértékeket tanulmányi félévenként (szemeszterenként) pontosítja. A javaslat ezen túl meghatározza az ejtőernyős ugrási pótlék alapvető szabályait is.

A 25. §-hoz

A javaslat e része a hatályba léptető és módosuló rendelkezéseket tartalmazza. Ez utóbbiak indoka az új felsőoktatási törvény, illetve az új képzési rend terminológiájának megjelenítése.